

# Referat for 2. møde i Lokal Trepert Vidå-Kruså torsdag d. 20. marts.

## Deltagere:

Erik Uldall Hansen (Aabenraa Kommune)  
Philip Tietje (Aabenraa Kommune)  
Bo Jessen (Tønder Kommune)  
Lars-Erik Skydsbjerg (Tønder Kommune)  
Per Lynge Jensen (Stedfortræder Haderslev Kommune)  
Alexander Sabroe (Aabenraa Kommune)  
Inge Gillesberg (Naturstyrelsen)

Anders Sørensen (Sønderjysk Familielandbrug)  
Bo Bejer (Spiras)  
Søren Jensen (DN)  
Christa Jørgensen (DN)  
Tine Fricke (Aabenraa Kommune)  
Nanna Sophie Werdelin (FLI-sekretariat)

## Fraværende:

Helene H. Appel (Haderslev Kommune)  
Mads Skau (Haderslev Kommune)

## 1. Velkomst m. Erik Uldall

## 2. Opfølgning fra 1. møde m. Erik Uldall og Alexander Sabroe.

- Ønske om ændring på side 2 i kommissorium, hvor der står "det bør sikres" ønskes ændret til "det skal sikres". Ønsket om ændring godkendes og tilrettes i kommissoriet
- Spørgsmål fra landbruget til at der sidder en politisk repræsentant fra DN med i teknikergruppen i Aabenraa. Der ønskes balance, så enten landbruget også får en politisk plads i teknikergruppen eller at DN ikke sidder med i teknikergruppen. Aabenraa Kommune tager den med og vender tilbage med en konklusion på mail.
- Referat fra sidst er godkendt.
- Der blev informeret om den nye anbefaling fra KL til adgange i MARS og at den lokale trepart naturligvis vil følge disse anbefalinger. Der blev enighed om, at det sekretariatet ønsker at vise inde i MARS til møderne, skal sendes ud sammen med dagsorden, så parterne kan forberede sig til møderne.
- Der blev lavet en kort opfølgning på de emner som blev sendt med til taskforce efter sidste møde. De arealer som er udtaget til solcelleanlæg, kan indtegnes i MARS og arealerne tæller med i omlægningsplanen med samme effekt som ekstensivering. De giver ikke umiddelbart bedre biodiversitet, men der er tale om landbrugsjord der tages ud af drift og ikke dyrkes. Til en start skal kommunerne selv taste dem ind under "øvrige/andet", men SGAV arbejder på en løsning.

## 3. Opgaven, et spadestik dybere samt statusopdatering m. Alexander Sabroe.

- Vigtigt at huske, at der kun er en klimaindsats i oplandet og altså ingen kvælstofindsats.

- Tørven bestemmer hvor det giver mening at placere projekterne. Prædefinerede områder.
- Der blev sat spørgsmålstegn ved statens udmelding om, at skovrejsning ikke må ske i randzoner af lavbundsprojekter og fremhævet vigtigheden i at tilskudsordningerne giver mulighed for at tænke i synergier. Dette spørgsmål sender vi med videre til taskforcen.
- Slides bliver sendt ud.

#### **4. Dilemmaspil i grupper m. Nanna Ravn**

- Positiv tilbagemelding på spillet, som satte gang i god snak om nogle af de dilemmaer der kan opstå i det her arbejde.
- Den efterfølgende snak kom ind på om man kan arbejde for muligheden for fast track projekter. Altså små projekter som vurderes til at kunne blive gennemført hurtigt og dermed har en hurtig sagsbehandlingstid tages med til taskforce.
- Mulighed for jordfordeling blev flere gange fremhævet som vigtigt for lodsejerinteresse for at deltage i projekter.

#### **5. Tilgang til opgaven m. Tønder Kommune**

- Helhedsorienteret planlægning. Dk's største landbrugskommune.
- Tønder ønsker ikke at indtegne projekter i MARS, før lodsejerne er orienterede.
- Slides sendes med ud.

#### **6. Tilgang til opgaven m. Aabenraa Kommune m. Alexander Sabroe**

- Teknikergruppen screener kommunen for de oplagte projekter. På samme tid forventes lodsejere at komme med projektforslag, som eftersøges i form af informationskampagner m.m. Lodsejere orienteres om indtegnning i MARS.
- Slides sendes med ud.

#### **7. Rammesætning for det fremtidige arbejde med omlægningsplanen i den Lokale Trepert m. Nanna Ravn**

- På baggrund af de to forrige oplæg om tilgangene til opgaven, blev der lagt op til en lille snak om hvilke forventninger og ønsker til rammer/principper for arbejdet
- DN havde følgende ønsker:  
 Ønsker lidt mere hånd i hanke med arbejdet. Det er en selvstændig opgave at udpege områder med naturpotentiale, altså sikre synergi når lavbundsprojekter udpeges. Ønsker at følgende GIS-lag benyttes i teknikergrupperne: Biodiversitet, store naturområder, 30% beskyttet natur (biodiversitet).  
 At der tænkes over at benytte ekstensivering for at skabe sammenhængende natur.  
 At treparten kan komme med forslag til projekter – her blev treparten enige om at DN og alle andre kan sende projektforslag til FLI-sekretariatet ([nanra@vejen.dk](mailto:nanra@vejen.dk)), som videresender til teknikergrupperne.  
 DN ønsker en kort redegørelse over hvordan projekterne bidrager til mere og bedre natur ud fra princip om at natur, lavbund, urørt skov skal samles i så store og sammenhængende projektområder som muligt og gerne i sammenhæng med eksisterende værdifulde naturområder.

DN ønsker at treparten sigter efter at lave mindst ét signaturprojekt jf. tilskud fra Novo Nordisk fonden ([Principaftale mellem regeringen og Novo Nordisk Fonden om naturgenopretning af Danmark](#) ) Signaturprojekter er på mellem 1000-5000 ha (samlet areal inklusive eksisterende naturarealer).

Det blev åbnet op for en bekymring om Aabenraas model ift. indtegning i MARS. Sekretariatet kunne her nævne at det ikke er muligt at se skitseprojekter i statusmodulet og Aabenraa Kommune forklarede at de ikke tegner ind i MARS uden en eller anden form for kontakt med de berørte lodsejere (stormøde, brev o. lign.)

Der var enighed om vigtigheden af en god dialog med lodsejerne

#### **8. Tidsplan og deadlines for arbejdet m. Nanna Ravn**

- Alle har godkendt deadline og tidsplan

#### **9. Emner til taskforce m. Erik Uldall**

- Minivådområder → landmanden skal selv betale og dermed er det en stor økonomisk risiko, hvis projektet ikke bliver godkendt
- Fast track
- Skovrejsning på randområder

Begrænsninger for etablering af vådområder pga. lufthavne

#### **10. Eventuelt**

- Erik fortalte om møde mellem formænd for de lokale treparter og ministeren.
- Sekretariatet udsender en doodle ud ang. møder i efteråret
- Mødet den 28. april afholdes